EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 29.9.2026
COM(2026) 511 final

SPOROČILO KOMISIJE SVETU

v skladu s členom 395 Direktive Sveta 2006/112/ES

1. OZADJE

V skladu s členom 395 Direktive Sveta 2006/112/ES z dne 28. novembra 2006 o skupnem sistemu davka na dodano vrednost[1] (v nadaljnjem besedilu: direktiva o DDV) lahko Svet na predlog Komisije soglasno dovoli kateri koli državi članici, da uvede posebne ukrepe, ki odstopajo od določb te direktive, za poenostavitev postopka obračunavanja davka ali za preprečevanje nekaterih vrst davčnih utaj ali izogibanja davkom. Ker ta postopek določa odstopanje od splošnih načel DDV v skladu s sodno prakso Sodišča Evropske unije (SEU), je treba nacionalne ukrepe odstopanja iz člena 395 direktive o DDV, ki so dovoljeni „za poenostavitev postopka obračunavanja davka ali za preprečevanje nekaterih vrst davčnih utaj ali izogibanja davkom“, razlagati ozko, poleg tega pa morajo biti ti ukrepi potrebni in primerni za doseganje posebnega cilja, ki mu sledijo, ter čim manj vplivati na cilje in načela direktive o DDV[2].

Z dopisom, ki ga je Komisija evidentirala 28. maja 2026, je Latvija zaprosila za dovoljenje, da dodatno podaljša dovoljenje za uporabo mehanizma obrnjene davčne obveznosti za nekatere dobave lesa ali zagotavljanje povezanih storitev z odstopanjem od člena 193 direktive o DDV, kot je bilo prvotno odobreno ob pristopu Latvije k Uniji 1. maja 2004, podaljšano z Odločbo Sveta 2006/42/ES leta 2006 in nato še šestkrat podaljšano, nazadnje do 31. decembra 2026 z Izvedbenim sklepom Sveta (EU) 2024/3207.

V skladu z drugim odstavkom člena 395 direktive o DDV je Komisija z dopisom z dne 21. avgusta 2026 obvestila druge države članice o zahtevi Latvije. S dopisom z dne 25. avgusta 2026 je Komisija uradno obvestila Latvijo, da razpolaga z vsemi informacijami, potrebnimi za presojo zahteve.

2. ZAHTEVA

Latvija zahteva, da ji Svet v skladu s členom 395 direktive o DDV na predlog Komisije podaljša uporabo posebnega ukrepa, ki odstopa od člena 193 direktive o DDV, za uporabo mehanizma obrnjene davčne obveznosti za dobave lesa ali zagotavljanje povezanih storitev.

Praviloma je oseba, ki je dolžna plačati DDV v skladu s členom 193 direktive o DDV, davčni zavezanec, ki dobavlja blago (ali opravlja storitve). Namen mehanizma obrnjene davčne obveznosti je prenesti to obveznost na davčnega zavezanca, ki se mu dobavi blago ali opravi storitev, da bi se preprečilo, da bi dobavitelj lahko izginil s prejetim DDV (goljufija z neplačujočim gospodarskim subjektom).

Odstopanje je bilo Latviji prvič odobreno v poglavju 7, točka 1(b), Priloge VIII k Aktu o pristopu[3] iz leta 2003, in sicer do 30. aprila 2005, nato pa je bilo v zvezi s členom 21 Šeste direktive Sveta 77/388/EGS prvič podaljšano z Odločbo Sveta 2006/42/ES z dne

[1] UL L 347, 11.12.2006, str. 1.

[2] Glej sodbo z dne 27. januarja 2011 v zadevi *Vandoorne*, C-489/09, ECLI:EU:C:2011:33, točka 27.

[3] Akt o pogojih pristopa Češke republike, Republike Estonije, Republike Ciper, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Madžarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije in Slovaške republike ter prilagoditvah Pogodb, na katerih temelji Evropska unija, Priloga VIII, poglavje 7, točka 1(b), UL L 236, 23.9.2003, str. 33.

24. januarja 2006[4] do 31. decembra 2009. Nato je bil z odstopanjem od člena 193 direktive o DDV odobreno z Izvedbenim sklepom Sveta 2009/1008/EU z dne 7. decembra 2009[5], in sicer do 31. decembra 2012, in nato še petkrat podaljšano z izvedbenimi sklepi Sveta 2013/55/EU z dne 22. januarja 2013[6], (EU) 2015/2396 z dne 10. decembra 2015[7], (EU) 2018/2006 z dne 11. decembra 2018[8], (EU) 2022/81 z dne 18. januarja 2022[9] in nazadnje (EU) 2024/3207 z dne 12. decembra 2024[10], s katerim je bil posebni ukrep podaljšan do 31. decembra 2026. Posebni ukrep se torej neprekinjeno uporablja že več kot 20 let in je bil v tem obdobju že sedemkrat podaljšan.

3. STALIŠČE KOMISIJE

Ko Komisija prejme zahteve v skladu s členom 395 direktive o DDV, jih preuči z vidika zagotavljanja izpolnjevanja osnovnih pogojev za odobritev odstopanja, tj. da predlagani posebni ukrep poenostavlja postopke za davčne zavezance in/ali davčno upravo oziroma da je namen predloga preprečiti nekatere vrste davčnih utaj ali izogibanja davkom. V tem okviru vedno pristopa restriktivno in previdno, da bi zagotovila, da odstopanja ne ogrozijo delovanja splošnega sistema DDV, da so omejena v obsegu in po času ter da so potrebna in sorazmerna. Vsako odstopanje od sistema razdrobljenih plačil je lahko tako le sredstvo v skrajni sili in časovno omejena možnost ter mora zagotavljati jamstva glede njegove nujnosti in izredne narave.

Glede na to, da se ukrep uporablja več kot 20 let, Komisija meni, da je imela Latvija dovolj časa za uvedbo običajnih ukrepov, za katere ni potrebno odstopanje od direktive o DDV, za nadzor nad sektorjem lesa, ki ga sestavlja materialno blago s precej velikim volumnom, kar bi moralo omogočiti ustrezno revizijo in nadaljnje ukrepanje.

Poleg tega je bila Latvija opozorjena, naj sprejme ustrezne ukrepe za boj proti goljufijam, zlasti ker:

uvodna izjava 5 Izvedbenega sklepa Sveta (EU) 2024/3207, s katerim je bilo odobreno trenutno veljavno podaljšanje, navaja, da se *„[p]osebni ukrepi [...] običajno odobrijo*

[4] Odločba Sveta 2006/42/ES z dne 24. januarja 2006 o dovoljenju Latviji, da podaljša uporabo ukrepa o odstopanju od člena 21 Šeste direktive Sveta 77/388/EGS o usklajevanju zakonodaje držav članic o prometnih davkih, UL L 25, 28.1.2006, str. 31.

[5] Izvedbeni sklep Sveta 2009/1008/EU z dne 7. decembra 2009 o dovoljenju Republiki Latviji, da še naprej uporablja odstopanje od člena 193 Direktive 2006/112/ES o skupnem sistemu davka na dodano vrednost, UL L 347, 24.12.2009, str. 30.

[6] Izvedbeni sklep Sveta 2013/55/EU z dne 22. januarja 2013 o spremembi Izvedbenega sklepa 2009/1008/EU, ki Republiki Latviji dovoljuje podaljšanje uporabe ukrepa, ki odstopa od člena 193 Direktive 2006/112/ES o skupnem sistemu davka na dodano vrednost, UL L 22, 25.1.2013, str. 16.

[7] Izvedbeni sklep Sveta (EU) 2015/2396 z dne 10. decembra 2015 o spremembi Izvedbenega sklepa 2009/1008/EU o dovoljenju Republiki Latviji, da še naprej uporablja odstopanje od člena 193 Direktive 2006/112/ES o skupnem sistemu davka na dodano vrednost, UL L 332, 18.12.2015, str. 142.

[8] Izvedbeni sklep Sveta (EU) 2018/2006 z dne 11. decembra 2018 o spremembi Izvedbenega sklepa 2009/1008/EU o dovoljenju Republiki Latviji, da še naprej uporablja odstopanje od člena 193 Direktive 2006/112/ES o skupnem sistemu davka na dodano vrednost, UL L 322, 18.12.2018, str. 20.

[9] Izvedbeni sklep Sveta (EU) 2022/81 z dne 18. januarja 2022 o spremembi Izvedbenega sklepa 2009/1008/EU o dovoljenju Republiki Latviji, da še naprej uporablja odstopanje od člena 193 Direktive 2006/112/ES o skupnem sistemu davka na dodano vrednost, UL L 13, 20.1.2022, str. 49.

[10] Izvedbeni sklep Sveta (EU) 2024/3207 z dne 12. decembra 2024 o spremembi Izvedbenega sklepa 2009/1008/EU o dovoljenju Republiki Latviji, da še naprej uporablja odstopanje od člena 193 Direktive 2006/112/ES o skupnem sistemu davka na dodano vrednost, UL L, 23.12.2024.

za omejeno obdobje, da se lahko ocenita ustreznost in učinkovitost teh posebnih ukrepov. Državam članicam zagotovijo čas, da na nacionalni ravni uvedejo druge običajne ukrepe za spremljanje gibanja surovin, plačevanja DDV in spoštovanja obveznosti s strani davčnih zavezancev, ki bi morali odpraviti zadevno težavo do izteka posebnega ukrepa, s čimer njegovo podaljšanje postane nepotrebno. Poseben ukrep, ki dovoljuje uporabo mehanizma obrnjene davčne obveznosti, se odobri le izjemoma za določena področja goljufij in je sredstvo v skrajni sili".

V uvodni izjavi 6 izvedbenega sklepa je navedeno, da *„[p]red iztekom podaljšanja posebnega ukrepa na podlagi tega izvedbenega sklepa bi morala Latvija zato uvesti druge običajne ukrepe za boj proti goljufijam na področju DDV na trgu lesa in njihovo preprečevanje, da nadaljnje podaljšanje posebnega ukrepa ne bi bilo več potrebno"*.

V zahtevi, ki jo je predložila Latvija, ni opredeljen noben nov običajni ukrep, uveden od sprejetja Sklepa (EU) 2024/3207. Latvija navaja, da potekajo prizadevanja za okrepitev že obstoječih ukrepov, in izraža namero, da se bo „načrtno in v razumnem roku" vrnila k standardni ureditvi DDV v sektorju lesa, ne da bi pri tem natančneje opredelila ta časovni okvir ali predstavila merljive rezultate. Opozarja tudi na nadaljnjo uporabo že obstoječega bonitetnega sistema za podjetja, ki ga upravlja latvijska davčna uprava.

Kljub temu Latvija trdi, da bi bilo treba odobriti nadaljnje podaljšanje, pri čemer se sklicuje zlasti na odločitev latvijskega parlamenta (Saeima) o odložitvi začetka veljavnosti obveznega izdajanja elektronskih računov med podjetji s 1. januarja 2026 na 1. januar 2028, kar je po njenem mnenju zadosten razlog za nadaljnjo uporabo mehanizma obrnjene davčne obveznosti. Ker odlog izdajanja domačih e-računov odraža izbiro, ki je v pristojnosti Latvije, in ni omejitev, ki jo nalaga pravo Unije, ta sam po sebi ne more upravičiti nadaljnjega odstopanja na podlagi člena 395 na ravni Unije.

Poleg tega Litva in Romunija, ki sta imeli primerljiva odstopanja za sektor lesa na podlagi izvedbenih sklepov Sveta (EU) 2018/1920 in (EU) 2023/218, navedenih ukrepov nista podaljšali po letih 2021 in 2025 ob uporabi enakih pogojev iz člena 395 direktive o DDV.

Glede na navedeno in ob upoštevanju, da je Komisija Latvijo že leta 2024 obvestila, da bi morala uveljaviti običajne ukrepe, ter ob upoštevanju, da se posebni ukrep izvaja že od leta 2004 in je bil v letih 2006, 2009, 2013, 2015, 2018, 2022 in 2024 podaljšan sedemkrat, ni več mogoče upravičiti odobritve nadaljnjega podaljšanja.

4. ZAKLJUČEK

Na podlagi navedenih argumentov Komisija nasprotuje zahtevi Latvije.